

Klemensits Péter: Délkelet-Ázsia a nagyhatalmi érdekek metszéspontjában. A Fülöp-szigetek példája Marcos külpolitikájának fényében¹

Vezetői összefoglaló

- A Fülöp-szigetek más délkelet-ázsiai országokhoz hasonlóan az Egyesült Államok és Kína között egyensúlyoz. Biztonsági tekintetben az USA védelme nélkülözhetetlen, miközben gazdasági síkon a Kínával való partnerségnek nincs alternatívája.
- Miután a korábbi elnök Rodrigo Duterte Kína felé való nyitása nem hozta meg a kívánt eredményt, Marcos „független” külpolitikája értelmében a Washingtonnal való szorosabb partnerség mellett kötelezte el magát.
- A Trump kabinet politikája az USA-val való együttműködés kockázataira is felhívta a figyelmet, ugyanakkor Marcos kényszerpályán mozog, amelynek keretében megpróbálja ötvözni a korábbi külpolitikai stratégiák egyes eredményesnek ítélt elemeit.
- Kína kivárára játszik, jelenlegi gazdasági pozícióinak megőrzése mellett nem érdekelt a Manilának nyújtandó engedményekben.
- Marcos láthatóan szorosabbra kívánja fűzni a partnerséget az USA regionális szövetségeseivel, ezáltal csökkenteni függőségét a két globális hatalomtól.
- Marcos mozgásterét a belpolitika is jelentősen behatárolja, hiszen a Marcos és a Duterte család rivalizálása a 2028-as elnökválasztásra készülve a kabinet külpolitikai döntéseit is közvetlenül befolyásolja.

A délkelet-ázsiai régióban a Fülöp-szigetek fontos szerepet tölt be az Egyesült Államok és Kína stratégiájában. A filippínó kormányzat a két globális hatalom közötti egyensúlyozásra törekszik, miközben igyekszik kihasználni ennek előnyeit. A 2022-ben hivatalba lépett ifjabb Ferdinand Marcos elnök „független” külpolitikája is ezt a célt szolgálja. Az elemzés célja, hogy miután Marcos elnöki ciklusának a fele már eltelt, röviden összefoglalja külpolitikájának lényegi elemeit, rámutatva: a kockázatok ellenére az Egyesült Államokkal való szorosabb együttműködés jelenleg kifizetődőbbnek tűnik, miközben Kínával a geopolitikai feszültségek korlátozzák a gazdasági partnerség kiteljesedését.

1. Bevezetés

A térség felértékelődésével párhuzamosan a Délkelet-Ázsiai Nemzetek Szervezetének (ASEAN) tagállamai egyre jelentősebb szerepet töltenek be az amerikai és a kínai stratégiában. Geopolitikai értelemben a régió országai az Egyesült Államok és Kína között egyensúlyoznak, melynek során kerülve az egyoldalú elköteleződést, a híd szerepének megvalósítására törekednek.² Ez alól nem kivétel a Fülöp-szigetek sem, amely ugyan az USA katonai szövetségeseinek számít, de gazdasági értelemben Kínával is együttműködésre törekszik. Rodrigo Duterte elnöksége alatt (2016-2022) a Kína felé való nyitás politikája következtében az ország külkapcsolatai kiegyensúlyozottabbá váltak, 2022 nyarán azonban ifjabb Ferdinand Marcos hivatalba lépésével egy, a korábbiakhoz képest módosított „független” külpolitika vette kezdetét.

Az elemzés célja, hogy miután Marcos elnöki ciklusának a fele már eltelt, röviden összefoglalja külpolitikájának lényegi elemeit,

¹ Klemensits Péter (klemensits.peter@nje.hu), az NJE Eurázsia Központjának tudományos főmunkatársa.

² KLEMENSITS, Péter: [Délkelet-Ázsia geopolitikai jelentősége az új multipoláris világrendben](#). *Eurázsia Szemle*. 1/1. 2020. p. 100. [Online, 2025.08.13.]

eredményeit, külön kitérve az USA-hoz és a Kínához fűződő kapcsolatokra. A tanulmány egyúttal Washington és Peking Fülöp-szigetekkel kapcsolatos stratégiáját is megvilágítja, miközben arra keresi a választ, hogy milyen szerepet tölthet be Manila az átalakuló világrendben.

2. A Marcos féle „független” külpolitika értelmezése

Amikor 2022 júniusában Marcos hivatalba lépett, a Duterte-féle „független” külpolitika folytatására lehetett tőle számítani. Ezt nem csupán korábbi nyilatkozatai, de a Duterte-Marcos család szövetsége (alelnöknek a korábbi államfő Duterte lányát, Sara Duterte-Carpio-t választották meg) is előrevetítette.

Az 1987-es, jelenleg is érvényben lévő alkotmány szerint a független külpolitika tulajdonképpen azt jelenti, hogy egy országnak kötelessége megvédeni magát, ennek érdekében olyan stratégiai intézkedéseket kell létrehozni, amelyek lehetővé teszik „a szuverenitásának és területi integritásának, az önrendelkezési jogának és függetlenségének” a megőrzését.³

A hidegháború alatt az elnök édesapja, a néhai diktátor, idősebb Ferdinand Marcos, „független” külpolitikája alatt egy rugalmas, pragmatikus és fejlődés orientált külpolitikai irányvonal mellett kötelezte el magát, melynek középpontjában a nemzet méltóságának, nemzeti integritásának megőrzése, a regionális együttműködés előmozdítása, a nagyhatalmaktól való függés csökkentése állt.⁴

A Benigno Aquino vezette kormány 2010-2016 során „független” külpolitika alatt még a liberális, szabályokon alapuló, nemzetközi rend megőrzését értette, amely minden állam számára fair és igazságos, „tekintet nélkül azok méretére és relatív erejére.”⁵

A Duterte-adminisztráció a kezdetektől hangsúlyozta, hogy egy olyan „független külpolitika” követését tartja szükségesnek, amelynek legfőbb elvei a szuverenitás, a szuverén egyenlőség, a be nem avatkozás és a viták békés eszközökkel való rendezése.⁶

Az ifjabb Marcos „független külpolitikájának” a legfontosabb alapvetése, hogy az ország „mindenki barátja és senki ellensége”, vagyis Manila a gazdasági előnyökért cserébe a pragmatikus együttműködésre törekszik mindenkivel, aki a Fülöp-szigetekkel hajlandó partnerségre lépni.⁷ Marcos azt hangsúlyozta, hogy az ázsiai országoknak tartózkodniuk kell attól, hogy oldalt válasszanak az USA és Kína versengésében, ehelyett a saját érdekeiket szem előtt tartva ki kell használniuk azoknak a régió iránti fokozott érdeklődését. Rugalmas külpolitikája, úgy is értelmezhető, mint amely a fegyveres konfliktusok elkerülésével és a béke előmozdításával kívánja érvényesíteni a Fülöp-szigetek nemzeti érdekeit, miközben az Egyesült Államokkal és Kínával is fenntartja a kapcsolatokat, ekképpen garantálva a biztonságot egyúttal potenciális gazdasági nyereséget is elkönyvelve. A politika fenntarthatósága persze erősen függ a nagyhatalmak viselkedésétől.

Lényegében igazat adhatunk azon véleményeknek, melyek szerint a „független” külpolitikát a hatékonyság spektrumának segítségével érdemes értékelni, amely azon nemzetbiztonsági érdekek számán alapul, amelyeket érvényesíteni tudott.⁸ Habár a megjelölt külpolitikai célok megvalósítása a gyakorlatban korántsem egyszerű, Marcos jelenleg is kitart „független” külpolitikája mellett.

³ [The Constitution of the Republic of the Philippines Article XVIII. Transitory Provisions.](#) *Official Gazette. GOVPH*, [Online, 2025.08.13.]

⁴ RESOS, Archie B.: [International Realities and Philippine Foreign Policy Under Ferdinand Marcos.](#) *Foreign Policy Journal*, 2013.10.28. [Online, 2025.08.13.]

⁵ AMADOR, III., MERCED, J. L. D. & TEODORO, J.: [The Philippines' foreign policy and relations towards major powers.](#) *Asia Centre*, [Online, 2023.07.11.]

⁶ [National Security Policy For change and well-being of the Filipino People 2017-2022.](#) *National Security Council Secretariat*, 2017.07.27. [Online, 2025.08.13.]

⁷ ROCAMORA, Joyce Ann L.: [Marcos charts independent foreign policy, 'friend to all' stance.](#) *Philippines News Agency*, 2022.07.25. [Online, 2025.08.13.]

⁸ BANLAOI, Rommel: [Marcos Jr fashions a flexible foreign policy for the Philippines.](#) *East Asia Forum*, 2023.01.21.[Online, 2025.08.13.]

3. Szorosabb együttműködés az Egyesült Államokkal

A Duterte-korszakhoz képest a legnagyobb változás, hogy Marcos a gazdasági partnerség megerősítése mellett nyíltan állást foglalt Washingtonnal a katonai kapcsolatok fokozása mellett. Marcos 2022. szeptember 18-24. közötti washingtoni útján Joe Biden elnök megerősítette az Egyesült Államok „sziklaszilárd elkötelezettségét” a Fülöp-szigetek védelme mellett – ezt később októberben szintén megismételte –, miközben az USA 3,9 milliárd dolláros befektetési ígéretet tett.⁹

2023 februárjában Lloyd Austin amerikai védelmi miniszter manilai látogatása alkalmával a 2014-es Megerősített Védelmi Együttműködési Megállapodásban rögzített 5 bázis mellett Marcos kormánya további 4 katonai létesítményt ajánlott fel az amerikai haderő használatára, mindennél jobban illusztrálva, hogy mennyire bízik az USA védelmében, egyúttal pedig a várható kínai válaszlépésektől sem retten meg, vagyis mindezek dacára lehetségesnek tartja a Pekinggel való üzletelést.¹⁰

A tavasz folyamán Marcos elnök ismét Washingtonba utazott, ahol április 11-én háromoldalú csúcstalálkozóra került sor Biden elnökkel és Kishida Fumio japán miniszterelnökkel. A mérföldkönek számító stratégiai együttműködés megvalósítása mellett a csúcstalálkozó eredményeként bejelentették a Luzon Gazdasági Folyosó létrehozását, egy olyan kezdeményezést, amelynek célja a beruházások és a gazdasági prosperitás ösztönzése Közép-Luzonban, Subic Bay, Clark, Metro Manila térségében és a környező területeken.¹¹

Marcos 2023. április 30. és május 4. között ismét az amerikai fővárosba utazott, melynek során a gazdasági és a kulturális együttműködés fokozása mellett Biden kormánya ígéretet tett a filippínó haderő modernizálásának támogatására és a katonai bázisokon keresztül a regionális fejlesztések előmozdítására. A két ország kiadta első kétoldalú védelmi iránymutatásait is, amely dokumentum a védelmi együttműködés területén fogalmazott meg fontos prioritásokat.

A 2024-es évben a katonai mellett a gazdasági együttműködés is új szintet lépett. 2024 márciusában Gina Raimondo amerikai kereskedelmi miniszter vezetésével elnöki kereskedelmi és befektetési küldöttség érkezett Manilába, ami a továbbiakban több mint 1 milliárd dolláros amerikai befektetést eredményezett, miközben kulcsszerepet játszott az innováció, a tiszta energia és az élelmiszerbiztonság előmozdításában.¹² 2024-ben az Egyesült Államok volt a Fülöp-szigetek elsődleges exportpiaca, közel 950 millió dollárral, azaz a teljes export 17 százalékával.

A Fülöp-szigetek védelmi képességének fejlesztése érdekében áprilisban az USA a legmodernebb Typhon közepes hatótávolságú rakétavédelmi rendszert telepítette a szigetekre kiképzés céljából, de az év végén a filippínó hadvezetés már ezen rendszer megvásárlásának tervéről beszélt.¹³

Júliusban a külügy- és védelmi miniszterek 2+2-es dialógusán a fülöp-szigeteki haderő megerősítése volt a központi téma, melynek során – többek között – 500 millió dollárt különítettek el külföldi katonai finanszírozás (FMF) keretében a Fülöp-szigeteki Fegyveres Erők és a Fülöp-szigeteki Parti Őrség képességeinek fejlesztésére.¹⁴

Hogy a Biden kormány idejében az amerikai politikai elit mekkora jelentőséget tulajdonított a Fülöp-szigeteknek jól mutatja, hogy júliusban a kongresszusban a republikánusok kezdeményezésére benyújtották a „2024-es Egyesült Államok–Fülöp-szigeteki partnerségi törvény” című törvényjavaslatot, amelynek célja az Egyesült Államok és a Fülöp-szigetek közötti kétoldalú kapcsolatok erősítése a védelem, a kereskedelem, a gazdasági fejlődés és a regionális biztonság terén történő fokozott együttműködés révén volt.¹⁵ De emellett más kongresszusi kezdeményezések is voltak.

⁹ GEDUCOS, Argyll Cyrus: [Marcos US trip nets \\$3.9-billion in investment pledges](#). *Manila Bulletin*, 2022.09.29. [Online, 2025.08.13.]

¹⁰ [Marcos: Increased US access to bases not meant to worsen tensions](#). *Business World*, 2023.02.23. [Online, 2025.08.13.]

¹¹ CABALLERO-REYNOLDS, Andrew: [A 'New Trilateral Chapter' for the United States, Japan, and the Philippines](#). *CSIS. Center for Strategic & International Studies*, 2024.04.15. [Online, 2025.08.13.]

¹² [Secretary Raimondo Leads Successful Presidential Trade and Investment Mission to the Philippines, President's Export Council Trip to Thailand](#). *U. S. Department of Commerce*, 2024.03.19. [Online, 2025.08.13.]

¹³ [China slams Philippines' decision to acquire US Typhon missile system](#). *Aljazeera*, 2024.12.23. [Online, 2025.08.13.]

¹⁴ [FACT SHEET U.S.- PHILIPPINES 2+2 MINISTERIAL DIALOGUE JULY 30, 2024](#). *media.defense.gov* 2024.07.30. [Online, 2025.08.13.]

¹⁵ [S.4703 - United States-Philippines Partnership Act of 2024](#). *Congress.gov* [Online, 2025.08.13.]

Donald Trump hivatalba lépése 2025. január 20-án a harmonikus együttműködést vetítette előre, ugyanakkor az USA lehetséges visszavonulása a nemzetközi téren Marcos kormányát is óvatosságra intette, egyben Washington szövetségeseivel való fokozott együttműködés mellett döntött.

Februárban a müncheni biztonságpolitikai konferencián Marco Rubio és Eduardo Manalo külügyminiszterek kölcsönösen hangsúlyozták a szabályokon alapuló világrend megőrzésének fontosságát Ázsiában. (Manila számára biztató fejlemény volt, hogy a 2024-es partnerségi törvény előterjesztője Rubio, lett a külügyi tárca vezetője). A dél-kínai-tengeri feszültség kontextusában pedig a két ország szövetségének megerősítése mellett is kiállt a Trump kabinet.¹⁶

Az USAID felfüggesztése azonban kérdéseket vetett fel Trump szándékairól. A délkelet-ázsiai ország komoly haszonélvezője volt a segélyeknek: az amerikaiak 1961 óta több mint 5 milliárd dollár segélyt nyújtottak az országnak, ebből 2,81 milliárd dollárt 2001 és 2023 között.¹⁷ A Fülöp-szigeteken az 500 millió dolláros katonai segély ideiglenes felfüggesztése aggodalmat keltett az amerikai külpolitika lehetséges változása miatt, annak ellenére, hogy a hivatalos közlések szerint ez az intézkedés nem befolyásolja a biztonsági együttműködést.

A manilai kormány aggályainak elosztatása érdekében március végén Pete Hegseth védelmi miniszter a Fülöp-szigetekre látogatott melynek során filippínó kollégájával Gilberto Teodoroval folytatott tárgyalások során megerősítették mindkét ország elkötelezettségét az 1951-es amerikai-filippínó kölcsönös védelmi szerződés iránt, hangsúlyozva, hogy az kiterjed mindkét ország fegyveres erőivel, repülőivel és hajóival – beleértve a parti őrségét is – szemben elkövetett fegyveres támadásokra a Dél-kínai-tenger bármely pontján. Emellett a filippínó védelmi képességek fejlesztését célzó több új kezdeményezés elindításáról is egyezség született.¹⁸

A két államfő első személyes találkozására Marcos július 20-22. közötti washingtoni útján került sor. Jelzésértékű, hogy Marcos volt az első délkelet-ázsiai államfő, akit Trump a Fehér Házban fogadott. Marcos elnök Pete Hegseth védelmi miniszterrel, Marco Rubio külügyminiszterrel és John Ratcliffe CIA igazgatóval is tárgyalásokat folytatott, akik megerősítették, hogy Amerika továbbra is elkötelezett a szigetszország védelme iránt. A Luzon Gazdasági Folyosót is támogatásáról biztosította a Trump kormányzat.

Fontos részét képezte Marcos útjának a kereskedelmi tárgyalások, miután korábban Trump 20 százalékos vámok kivetését helyezte kilátásba a filippínó importtermékekre vonatkozóan. A tárgyalások eredményeként az amerikai vámtételek 20 százalékról 19 százalékra csökkentek, ami magasabb, mint az áprilisban rövid ideig érvényben lévő 17 százalékos „viszonossági” vám.¹⁹ Marcos beleegyezett abba, hogy megszüntet minden vámot és egyéb korlátozást az Egyesült Államokból származó importtermékekre vonatkozóan, beleértve a kvótákat és az importengedélyezési követelményeket, valamint megerősíti a szellemi tulajdon védelmét.²⁰ Ezzel a lépéssel a Fülöp-szigetek ösztönözheti az amerikai beruházásokat, amelyek előnyösek lehetnek a fülöp-szigeteki gazdaság kulcsfontosságú ágazatai számára, és hosszú távon erősíthetik az ellátási lánc diverzifikációját. A megegyezéssel látszólag mindkét ország jól járt, persze a konkrét eredmények csak a Marcos elnökség második felében lesznek láthatóak.

¹⁶ HEYDARIAN, Richard Javad: [Philippines hopeful but openly hedging on Trump](#). *Asia Times*, 2025.02.26. [Online, 2025.08.13.]

¹⁷ BACLIG, Chistina Eloisa: [Impact of US aid freeze on PH: It's small anyway](#). *Inquirer.net*, 2025.02.07. [Online, 2025.08.13.]

¹⁸ [United States–Philippines Joint Statement on Secretary Hegseth's Inaugural Visit to the Philippines](#). *U. S. Department of Defense*, 2025.03.28. [Online, 2025.08.13.]

¹⁹ BUCHWALD, Elisabeth: [Trump announces trade agreement with the Philippines and terms of deal with Indonesia](#). *CNN*, 2025.07.23. [Online, 2025.08.13.]

²⁰ STRANGIO, Sebastian: [Trump Announces Trade Deal With Philippines, Small Reduction in Tariff Rate](#). *The Diplomat*, 2025.07.23. [Online, 2025.08.13.]

4. A Kínával fennálló ambivalens kapcsolat

Eredetileg Marcos elnök külpolitikai terveiben a Kínával való eredményes gazdasági együttműködés is főszerepet kapott. 2023. január 3-6. között az államfő azzal a céllal tárgyalt Pekingben, hogy a két ország stratégiai együttműködésében új fejezetet nyisson. Marcos és Hszi Csin-ping végül 14 kétoldali megállapodást írt alá többek között a mezőgazdaság, az infrastruktúra, a fejlesztési együttműködés, a tengeri biztonság és a turizmus területén. Összességében Kína 22,8 milliárd dollár értékű befektetésekre tett ígéretet. A tárgyalások során arról is egyezség született, hogy újraindítják a közös olaj- és gázfeltárásokat a Dél-kínai-tengeren, továbbá közvetlen kommunikációs csatornát hoznak létre a vitatott kérdések tisztázása ügyében.²¹ Marcos elődjéhez hasonlóan remélte, hogy számíthat a kínai segítségre kölcsönök, támogatások, beruházások formájában. Ennek keretében az Övezet és Út kezdeményezés (BRI) fülöp-szigeteki projektjei is a tárgyalások fontos részét képezték. A gazdasági kapcsolatok megerősítésének vágya azonban nem akadályozta meg Marcost abban, hogy a dél-kínai-tengeri érdekeltségek védelmében határozott álláspontot fogalmazzon meg, ugyanis külpolitikájának fontos része, hogy a nyilvánosság figyelmét felhívja Kína jogsértőnek vélt lépéseire, miközben bilaterális keretek között hangot is adjon panaszának.

Marcos reményei ellenére a gazdasági együttműködés kiteljesedését hamarosan meggátolták a geopolitikai feszültségek. 2023. október 22-én a vitatott hovatartozású Second Thomas homokpadnál összeütközött egy filippínó és egy kínai hajó, a felek pedig kölcsönösen egymást hibáztatták az incidens miatt.²² Egy héttel később a Fülöp-szigetek azzal vádolta Kínát, hogy a partiőrség vízágyúval lőtte az egyik utánpótlást szállító hajót.²³

Manila és Peking elhidegüléséhez kétségkívül hozzájárult, hogy Marcos elnök nem csupán nem utazott el Pekingbe a harmadik Övezet és út fórumra, de bejelentette, hogy töröl 3 fontos vasútépítési projektet 4,9 milliárd dollár értékben, amelyek a BRI részét képezték, mivel nem érkezett meg a kívánt kínai pénzügyi támogatás.²⁴ A Marcos kormányzat ezáltal bevállalta azt a kényes stratégiai döntést, hogy kilép a kínai kezdeményezésből így próbálva elérni célját, hogy diverszifikálja finanszírozási forrásait egyben csökkentse Pekingtől való függőségét. A lépést kétségtelenül az is motiválta, hogy a Kína által kilátásba helyezett projekteknek csupán töredéke valósult meg 2023-ig és érdemi előrelépésre kevés volt az esély. Ezt követően Marcos stratégiájában a köz-magán partnerségek (PPP), valamint a multilaterális intézmények, mint például az Ázsiai Fejlesztési Bank (ADB) és a Világbank sokkal nagyobb szerepet kaptak.

Miközben az USA-val egyre szorosabbá váló katonai partnerséget – különösen a bázisok átengedését – Kína nem nézte jó szemmel, a Marcos-adminisztráció láthatóan ekkor már a Pekinggel való gazdasági együttműködéssel szemben csökkentette elvárásait.

2024. március 23-án a kínai parti őrség vízágyúval próbálta megakadályozni egy filippínó utánpótlásszállító hajó eljutását az Ayungin homokpadnál található helyőrségként funkcionáló Sierra Madre hajóroncshoz, ami újfent feszültséget generált.²⁵ Időközben nyilvánosságra került, hogy a Duterte-kormányzat korábban egyfajta „gentleman's agreement” megkötésével igyekezett elejét venni a hasonló eseteknek. A megállapodás lehetővé tette a Fülöp-szigetek számára, az utánpótlást biztosító missziókat, feltéve, hogy előzetes értesítést adnak, csak alapvető ellátmányt szállítanak, és a műveletek egy parti őrségi és egy polgári hajóra korlátozódnak. Kína szerint ezeket a feltételeket 2023 februárjában megsértették, amikor Manila építőanyagokat szállított a hajóroncshoz.²⁶ Marcos elutasította hasonló titkos megállapodás megkötését, ehelyett a nyilvános diplomáciát szorgalmazta.

²¹ HEYDARIAN, Richard Javad: [Marcos Jr returns from China with a pocketful of promises](#). *Asia Times*, 2023.01.06. [Online, 2025.08.13.]

²² [Philippines says Chinese vessels hit two of its boats near disputed shoal](#). *NPR*, 2023.10.22. [Online, 2025.08.13.]

²³ [China deploys water cannon vs Philippines in new Ayungin resupply mission](#). *Rappler*, 2023.11.10. [Online, 2025.08.13.]

²⁴ HEYDARIAN, Richard Javad: [Why the Philippines is exiting the Belt and Road](#). *Asia Times*, 2023.11.02. [Online, 2025.08.13.]

²⁵ CUPIN, Bea: [China causes 'heavy damage' on Philippine resupply ship in Ayungin Shoal – AFP](#). *Rappler*, 2024.03.23. [Online, 2025.08.13.]

²⁶ RABENA, Aaron Jed: [The Philippines navigates shifting political currents in the South China Sea](#). *East Asia Forum*, 2025.04.25. [Online, 2025.08.13.]

Miután a kínai parti őrség motorcsónakokkal többször nekiment, majd június 17-én elfoglalt két fülöp-szigeteki hadihajót, hogy megakadályozzák a fülöp-szigeteki személyzetet abban, hogy élelmiszert és egyéb ellátmányt, köztük lőfegyvereket szállítson a sekély vízben lévő hajóállomásra a Second Thomas homokpadnál, az incidens komoly eszkalációval fenyegetett. Végül megszületett egy ideiglenes megállapodás, amelyet Kína nem kommentált, de elviekben nem sérti egyik fél nemzeti álláspontját sem. Ennek lényege, hogy Kína előzetes értesítés és „helyszíni ellenőrzés” mellett engedélyezi az utánpótlást biztosító missziókat, de ellenzi a „fix létesítmények” építéséhez szükséges „nagy méretű” építőanyagok szállítását.²⁷

Noha a két ország között a feszültség továbbra is fennmaradt, Donald Trump beiktatását követően 2025 elején Marcos szorosabb együttműködést ajánlott Kínának, miközben az amerikai Typhon rakéta-rendszer eltávolítására is hajlandó lett volna a Fülöp-szigetektől azzal a feltétellel, hogy Peking abbahagyja az erőszakos tengeri provokációkat és feladja területi követeléseit a térségben.²⁸ Nem meglepő módon valódi egyeztetések nem kezdődtek a felek között, miközben a dél-kínai-tengeri incidensek folytatódtak.

A Pekinggel fennálló konfliktusok ellenére a Kínával folytatott gazdasági partnerség továbbra is nélkülözhetetlen Manila számára. 2023-ban Kína volt az ország legnagyobb kereskedelmi partnere, amely 52,4 milliárd dollár értékben exportált árukat a Fülöp-szigetekre. A Fülöp-szigetek, amely Kína huszadik legnagyobb kereskedelmi partnerének számított, 10,65 milliárd dollár értékben exportált árukat.²⁹ 2024 júniusa és 2025 júniusa között azonban a Fülöp-szigetek exportja 135 millió dollárral (15,5%) csökkent, 869 millió dollárról 734 millió dollárra, míg az import 509 millió dollárral (18,6%) nőtt, 2,73 milliárd dollárról 3,24 milliárd dollárra.³⁰

Miközben 2015 és 2023 között Kína 30,5 milliárd dollárt szánt hivatalos fejlesztési finanszírozásra ebből mindössze 700 millió dollár kifizetése történt meg.³¹ A befektetések területén 2024 szeptemberéig több mint 1 milliárd peso (kb 18 millió dollár) értékű kínai forrásból származó projekt kapott zöld utat, ez 237 százalékos növekedést jelent az előző év azonos időszakához képest, ami egyúttal meghaladja a 2023-as év egészében a Fülöp-szigeteken megvalósult kínai befektetések teljes összegét.³² Láthatóan folytatódik az a tendencia, hogy papíron jelentős kínai befektetésekre számíthat a délkelet-ázsiai ország, ezek gyakorlati megvalósulása azonban kétséges.

5. További meghatározó partnerek

Már Duterte külpolitikájára is jellemző volt, hogy a Kínától való függés ellensúlyozása érdekében más indocsendes-óceáni nagyhatalmakkal is fokozott együttműködésre törekedett a kormányzat. Marcos alatt tovább folytatódott Amerika partnereivel ez a gyümölcsöző kapcsolat, erre tökéletes példa Japán. A kelet-ázsiai ország kiemelt partnernek számít, aki nagymértékben érdekelt Manila védelmi képességeinek megerősítésében, miközben befektetései, segélyei révén a kínai pénzügyi forrásokkal szemben is alternatívát kínál.

Jelentős eseménynek minősült amikor 2023. november elején Fumio Kishida japán miniszterelnök Manilában találkozott Marcos elnökkel, hiszen nem csupán a Fülöp-szigeteknek nyújtandó első hivatalos biztonsági segélyt jelentette be, de egy olyan Kölcsönös Hozzáférési Megállapodásról is tárgyalni kezdtek a felek, amelyek lehetővé teszik japán katonák ideiglenes állomásozását a szigeteken. 2024 júliusában

²⁷ [Philippines says reached deal with China to avoid disputed shoal clashes.](#) Aljazeera, 2024.07.21. [Online, 2025.08.13.]

²⁸ CUPIN, Bea: [Marcos offers China a 'deal': Want US missiles out? Leave West Philippine Sea.](#) Rappler, 2025.01.30. [Online, 2025.08.13.]

²⁹ REINSCH, William Allan: [Rocking the Boat: The Philippines Trade Strategy Amid Rising Geoeconomic Tensions.](#) CSIS, 2025.01.31. [Online, 2025.08.13.]

³⁰ [Philippines/China.](#) OEC, [Online, 2025.08.13.]

³¹ CHI, Christina: [China pledged more to Philippines than any SEA country but spent the least.](#) Philstar, 2025.07.22. [Online, 2025.08.13.]

³² [Against all odds: Chinese investments in the Philippines soar despite ongoing maritime row.](#) BILYONARYO.COM, 2024. [Online, 2025.08.13.]

végül megszületett az egyezség, amely 2025. szeptember 11-én lép hatályba és több szempontból is mérföldkőnek számít a két nemzet partnerségében.³³

Gazdasági téren sokat jelent, hogy Japán 2024-ben is a Fülöp-szigetek legnagyobb hivatalos fejlesztési támogatásának (ODA) forrása volt, 13,23 milliárd dollárral, ami az ország teljes ODA-jának körülbelül egyharmadát teszi ki.³⁴ Shigeru Ishiba japán miniszterelnök legutóbb 2025 áprilisában járt a Fülöp-szigeteken, Marcos elnök pedig júniusban látogatott Japánba, a magasszintű látogatások során pedig számos gazdasági és biztonsági kezdeményezésről egyeztettek a felek.

Manila védelmi képességeinek megerősítésében Dél-Korea is érdekelt, a Marcos kormányzat pedig igyekszik is kihasználni a kínálkozó lehetőséget. 2024. október 7-én Yoon Suk Yeol elnök manilai látogatásán létrejött a stratégiai partnerség a két ország között, amely a biztonsági mellett a gazdasági és kulturális kapcsolatokat is érinti.³⁵ A dél-koreai védelmi ipar aktív szerepet vállal a fülöp-szigeteki haderő fejlesztésében – a 2010-es évek közepétől napjainkig a kelet-ázsiai ország a filippínó haditengerészet legnagyobb értékű beszerzéseinek forrásává vált,³⁶ miközben a dél-koreai vállalatok az infrastrukturális beruházások területén is komoly potenciállal rendelkeznek.

Marcos elnök az Indiával való partnerségre is nagy hangsúlyt fektet. 2025. augusztus 4-8. között a filippínó államfőt Újdelhiben fogadta Narendra Modi miniszterelnök a két ország diplomáciai kapcsolatainak 75. évfordulóján. A kapcsolatokat a stratégiai partnerség szintjére emelték, miközben összesen 18 megállapodást írtak alá. A partnerség kiterjed a védelemre, a tengeri együttműködésre, a kereskedelemre, a digitális technológiákra, az idegenforgalomra, az úrkutatásra, a kultúrára és a tudományra. A védelmi és biztonsági partnerség számít a központi pillérnek, ezt bizonyítja, hogy a Fülöp-szigetek 2024-25 folyamán Indiától vásárolt BrahMos cirkálórakétákat, amelyek jelentősen erősítik Manila partvédelmi képességeit.³⁷

Ausztrália szintén meghatározó partner. 2023 szeptemberében Anthony Albanese miniszterelnök manilai útján stratégiai partnerségről született megállapodás a felek között. 2024. február 28-29. során Albanese miniszterelnök Canberrában fogadta Marcos elnököt, aki első hivatalos látogatására érkezett Ausztráliába. A tárgyalások során többek között egyezség jött létre a kiberbiztonsági együttműködésről és a tengeri biztonságot érintő partnerségről.³⁸

6. Konklúzió

Marcos elnök „független” külpolitikája nem előzmények nélküli. Más délkelet-ázsiai országokhoz hasonlóan alapvetően a szigetország is az USA és Kína között kényszerül óvatos egyensúlyozásra, alkalmazkodva a világrendi átalakuláshoz.

Mivel a korábbi államfő, Duterte Kína felé való nyitása nem hozta meg az eredményeket, amelyeket a filippínó kormányzat remélt, Marcosnak az Egyesült Államokkal való szorosabb partnerségre való törekvése érthető. Joe Biden idején a stabil amerikai-filippínó kapcsolatok komoly eredményekkel kecsegtettek, Donald Trump hivatalba lépésével azonban a helyzet már nem annyira egyértelmű; a Trump kabinet a Fülöp-szigetek részéről is többet vár, amint azt a kereskedelmi megállapodás is bizonyítja. Washington számára a szigetország jelentősége egyértelmű, jelenleg pedig úgy tűnik, hogy az USA gazdasági értelemben is hajlandó ezt kimutatni.

³³ [Exchange of Diplomatic Notes for Entry into Force of the Japan-Philippines Reciprocal Access Agreement](#). Embassy of Japan in the Philippines, 2025.08.12. [Online, 2025.08.13.]

³⁴ [Japan Remains PH Top Development Partner](#). JICA, 2025.08.08. [Online, 2025.08.13.]

³⁵ BAJÓ, Anna Felicia: [PH, South Korea elevate ties to strategic partnership](#). GMA News Online, 2024.10.07. [Online, 2025.08.13.]

³⁶ HÁDA, Béla: A Fülöp-szigetek haderőfejlesztésének tengeri dimenziója – eredmények és kilátások. NKE, John Lukacs Stratégiai Védelmi Kutatási Elemzések, 2025/13. [Online, 2025.08.13.]

³⁷ CABATO, Luisa: [18 business deals between PH, India signed during Marcos' state visit](#). Inquirer.net, 2025.08.07. [Online, 2025.08.13.]

³⁸ MATEO, Janvic – ROMEO, Alexis: ['More robust' Philippines-Australia ties seen in Marcos Jr. visit](#). Philstar, 2024.02.29. [Online, 2025.08.13.]

Noha Marcos kezdetben sokat remélt a Kínával való gazdasági együttműködéstől, a geopolitikai ellentétek miatt hajlandó volt felvállalni annak negatív következményeit is. Kína úgy tűnik egyelőre várakozó álláspontot képvisel, hiszen számít arra, hogy Trump váratlan lépéseivel akár a szövetségeseit is elidegenítheti magától, ráadásul egy Marcos utáni Kínával jobban szimpatizáló elnök idején akár előnyösebb alkut is köthet. Mindezek miatt rövid távon a kínai-filippínó politikai kapcsolatok jelentős javulása nem várható, habár a gazdasági partnerség jelenlegi szintje várhatóan fennmarad.

Valójában Marcos egy olyan kényszerpályán mozog, ahol nagyon nehéz megőrizni külpolitikája függetlenségét, és amelynek keretében az előző két elnökség – Aquino és Duterte – tapasztalatai alapján megpróbálja ötvözni a korábbi stratégiák egyes eredményesnek ítélt elemeit.

Az elmúlt három év azt is világossá tette, hogy az USA regionális szövetségeseivel Marcos szorosabbra kívánja fűzni a partnerséget, csökkenteni függőségét a két globális hatalomtól. Egyelőre ez a törekvés sikeres és ugyan az USA-val és a Kínával fennálló kapcsolatok dinamikáját alapvetően nem befolyásolja, a Fülöp-szigetek alkupozícióját javíthatja velük szemben.

Marcos külpolitikája viszont csupán a belpolitikai fejlemények ismeretében érthetőek teljes mértékben. A Marcos- és a Duterte-család viszonya a választások után hamar megromlott, mára pedig nyílt riválisok lettek. Habár Marcosék tűnnek az erősebbnek, a 2025-ös szenátusi választások azt mutatták, hogy a Duterte klán támogatottsága is meghatározó. Ugyan az érdekcsoportok és a társadalom jelentős része támogatja Marcos Amerika-barát politikáját, de a Duterte család mögött áll a kínai lobb, így az elnök lépéseit tekintve az ő érdekeiket is figyelembe kell vennie, miközben alelnökével Sara Dutertével is ellentmondásos a viszonya, aki nem titkoltan 2028-ban pályázna az elnökségre.³⁹

³⁹ OMBAY, Giselle: [Sara Duterte 'seriously considering' 2028 presidential bid](#). *GMA News Online*, 2025.01.15. [Online, 2025.08.13.]

John Lukacs Világrend Elemzések 2025/10

A John Lukacs Világrend Elemzések sorozat a globális politikai és gazdasági rend átalakulásával kapcsolatos legfontosabb kérdéseket tárgyalja. A sorozat célja, hogy tudományos igénnyel megírt elemzéseken keresztül hozzájáruljon a világrend változásáról folytatott diskurzushoz, és feltárja a nemzetközi kapcsolatokban zajló dinamikákat. Az elemzések a nagyhatalmi versengést, a globális politikai struktúrák átalakulását, valamint a 21. századi világpolitikai tájat formáló kulcsszereplők külpolitikáját elemzik.

A sorozatot a John Lukacs Intézet keretében működő Amerika Kutatási Program és a Kína és Indopacifikus Régió Kutatási Program közösen szerkeszti. A sorozat szerzői elsősorban az Intézet kutatói, kutatócsoportjaink tagjai, de külsős szakértők is részt vehetnek, akik a tudományos követelmények betartásával kívánják kifejezni véleményüket. Az elemzések angol és magyar nyelven egyaránt elérhetőek, és céljuk, hogy a tudományos közösség, a döntéshozók, valamint a szélesebb közönség számára is értékes és hasznos betekintést nyújtsanak a világrend változásába.

Kiadó:
John Lukacs Intézet
Eötvös József Kutatóközpont
Nemzeti Köszolgálati Egyetem

Szerkesztők:
Csizmazia Gábor, Eszterhai Viktor, Tárnok Balázs

Szakmai lektor:
a Szerkesztők

© Szerző(k)

A kiadó elérhetősége:

1441 Budapest, Pf. 60.
Tel: 00 36 1 432-9000
E-mail: jli@uni-nke.hu